

**Nesporazumi kvare sporazum
Vašingtona i Rijada**

Barel od 150 dolara moguć?

**Čelnik Core Labsa: Do 2020. nafta ide na
100 dolara**

**Morgan Stanley: Tržištu će u 2/2 2018
nedostajati 600.000 bd**

**Gasprom njeft: Arktik će biti ključni ruski
proizvodni region**

**Libija otvorila izvozne terminale i
oborila cene nafte**

Klub kupaca nafte – za sada sa dve fotelje? –

**Duma usvojila zakon o oporezivanju
viška dobiti naftnih kompanija**

**Digitalizacija ruske naftne privrede
uprkos sankcija**

**Evropska auto-industrija: Potpuno
nerealan EU cilj za električna vozila**

**SAD ne mogu osujetiti finansiranje
Severnog toka 2**

SADRŽAJ:

NAFTA:

Twitter Tramp: Odmah smanjite cene nafte!	OVDE
Nesporazumi kvare sporazum Vašingtona i Rijada	OVDE
Morgan Stanley: Tržištu će u 2/2 2018 nedostajati 600.000 bd	OVDE
Da li je vreme za Klub kupaca nafte?	OVDE
WSJ: Rusija ovog leta povećava proizvodnju za 200.000 bd?	OVDE
Libija otvorila izvozne terminale i oborila cene nafte	OVDE
UNKS: Cene sirove nafte BRENT	OVDE
Barel od 150 dolara moguć?	OVDE
Čelnik Core Labsa: Do 2020. nafta ide na 100 dolara	OVDE
Gasprom njeft: Arktik će biti ključni ruski proizvodni region	OVDE
Gasprom njeft porinuo ledolamac poslednje generacije	OVDE
WSJ: Rijad odustaje od izlistavanja Saudi Aramco-a?	OVDE
Vitol povećava avans kako bi obezbedio trgovinu kazahstanskom naftom	OVDE
Ruska Duma usvojila zakon o oporezivanju viška dobiti naftnih kompanija	OVDE
Digitalizacija ruske naftne privrede uprkos sankcija	OVDE
Spajanje japanskih rafinerija u najvećeg prerađivača nafte u Aziji	OVDE
Equinor kupio trgovca električnom energijom	OVDE
Evropska auto-industrija: Potpuno nerealan EU cilj za električna vozila	OVDE
Exxon, Total i Hellenic traže naftu oko Krita	OVDE
Izbacivanje dizelaša neće doprineti klimatskim ciljevima EU	OVDE

GAS:

EBRD: Pola milijarde evra za TAP	OVDE
SAD ne mogu osujetiti finansiranje Severnog toka 2	OVDE
Vašington ponovo preti sankcijama EU kompanijama iz projekta Severni tok 2	OVDE

REGION:

Rumunija: Veći offshore nameti naftnim kompanijama	OVDE
Exxon Mobil: Sad će biti mnogo teže investirati u Rumuniji	OVDE
Akcionarima Ine dividenda od 81,2 kuna po akciji	OVDE
Vlada FBiH blokirala pokušaj Ine da stavi Energopetrol pod hipoteku	OVDE
Istraživanje nafte: FBiH ministarstvo odbilo britansku ponudu punu rupa	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu	OVDE

Twitter Tramp: „Odmah smanjite cene nafte!“

VAŠINGTON – “Odmah smanjiti cene” nafte – poručio je 4. jula u svom stilu – preko svog *Twitter* naloga - članicama OPEC-a američki predsednik Donald Tramp.

Bez mnogo okolišenja, Tramp je konstatovao da „OPEC monopol gura cene na gore, dok istovremeno SAD brane

mnoge od njegovih članica za veoma malo dolara.“

„Ovo mora da bude dvosmerna ulica. SMANJITI CENE SADA,“ piše Tramp.

Morgan Stanley: Tržištu će u 2/2 2018 nedostajati 600.000 bd

NUJORK, LONDON – Jedna od najvećih investicionih banaka, Morgan Stanley, podigao je prognozu prosečne cene Brenta za drugu polovinu godine na čak 82 dolara za barel, objašnjavajući to manjkom ponude sirove nafte.

Nova prognoza je za 7,5 dolara iznad prethodne, a banka, koju mnogi smatraju i jednim od najvećih manipulatora na robnom tržištu, procenjuje da će SAD uspeti u nameri da blokiraju gro iranskog izvoza nafte od 2,7 miliona barela na dan (mbd), dovodeći stranu ponude na kritično niske nivoe.

Prema Morganu, iranska proizvodnja bi pod pritiskom sankcija mogla da padne za 1,1 mbd i to u vreme kada se očekuje visok rast potražnje za ovom sirovinom. Rezultat toga će, prema analitičarima Morgan Stanley-a biti manjak od dnevno 600.000 barela na svetskom tržištu u drugoj polovini 2018. Stanley je ranije očekivao da iranska proizvodnja krene na dole posle novembra, ali banka sada misli da će izvoz iranske nafte u Evropu, Japan i Južnu Koreju (oko 1mbd od ukupnih 2,7 mbd izvoza) pasti na minimalne nivoe.

Nesporazumi kvare sporazum Vašingtona i Rijada

VAŠINGTON – SAD i Saudijska Arabija izgleda da su pronašli sporazum: Vašington će smanjiti, ili eliminisati Iranu prihode od izvoza nafte u zamenu za iz Rijada garantovane isporuke nafte i stabilne cene, piše u analizi prosleđenoj 5. jula i magazinu NEDELJA, Reuters-ov naftni analitičar John Kemp.

On, međutim, smatra da ovaj sporazum Vašingtona i Rijada prikriva nesporazume oko nekih ključnih detalja, uključujući i željeni nivo cena nafte. Saudijska Arabija i njeni saveznici veruju da bi cene trebalo da se stabilizuju oko nivoa od 75 dolara za barel, dok američki predsednik Tramp jasno stavlja do znanja da tu granicu treba značajno spustiti.

Tramp nije mogao biti jasniji u povezivanju svoje politike sankcionisanja Irana sa saudijskom politikom proizvodnje nafte, kada je 1. jula rekao u intervjuu za *Fox News* da u zamenu za američko suprotstavljanje uticaju Irana očekuje od Saudijske Arabije da zaštiti američke vozače od visokih cena benzina. Tramp je to kasnije sažeo u Twitter poruci: „Ovo mora biti dvosmerna ulica“.

Međutim, iz Rijada je stavljeno do znanja da misle da je dodatnih milion barela nafte dovoljno za stabilizaciju cena (na oko 75\$), dok je Tramp rekao za Fox da bi „oni trebalo da dodaju još dva miliona barela“, što bi logikom tržišta dodatno oborilo cene.

Da li je vreme za Klub kupaca nafte?

NUJORK, LONDON – Najava Kine i Indije da razmatraju obrazovanje „Kluba kupaca nafte“ kao odgovor na moć koju na tržištu ima Organizacija zemalja izvoznica nafte, pokazuje da se ovogodišnji rast cena sirove nafte, sa 30, na 80 dolara dešava u jednom potpuno novom kontekstu od onog iz prethodnih slučajeva. Predložena alternativa OPEC-u mogla bi predstavljati dobru vest za privrede zemalja uvoznica nafte, konstatuje **Bloomberg**.

Stroga klimatska politika menja situaciju

OPEC je u prošlosti mogao lako da diriguje tržište, povećanjem ili smanjenjem proizvodnje, jer kontroliše rezerve najdostupnije, samim tim i proizvodno najjeftinije nafte. Kada je potražnja rasla, kartel je mogao ograničenjem ponude da podigne cene. Nezavisni

proizvođači bi, doduše, tada počinjali nove projekte, ali je njihova finalizacija mogla zahtevati i čitavu deceniju razvoja. Pod pritiskom konkurencije, OPEC je bio u mogućnosti da dodatno otvori proizvodne ventile i cene bi pale. Konkurenti sa većim troškovima proizvodnje bi tada izlazili iz posla, što pokazuje primer iz 2014. Povremeni periodi niskih cena su takođe oduzimali ekonomičnost ulaganju u proizvodnju alternativnih goriva, zadržavajući tako decenijama monopol naftnih derivata u sektoru transporta.

Situacija je počela da se menja sa zaoštavanjem globalne klimatske politike, što je u kombinaciji sa teretom visoke cene nafte, navelo zemlje uvoznice energije da traže puteve smanjenja zavisnosti od „prljavih“ i skupih goriva. Kina je prvi put 2012. godine predložila formiranje „kontra-kartela“, ali drugim uvoznicama, uključujući tu Evropu i SAD, to nije bilo interesantno. Sada se, međutim, sa ubrzanom elektrifikacijom saobraćaja, situacija menja i kao znak slabljenja snage proizvođača, na račun jačanja uloge kupca, analitičari vide strategiju OPEC-a da kontroliše rast cena nafte u obostrano prihvatljivim granicama. Opomenu OPEC-u je uputio preko **Tvitera** nedavno i američki predsednik Tramp, bez obzira na profit koji na visokim cenama nafte ostvaruju proizvođači iz američkih naftnih škriljaca.

Četiri potencijalna moćna člana kluba potrošača

Analitičari smatraju da će predlog Kine i Indije verovatno dobiti podršku Japana i Evrope. Klub kupaca nafte je i veoma dobra vest za čovekovu okolinu, dodaje agencija i navodi da pomenuta njegova potencijalna četiri člana zajedno proizvode 65% električnih vozila u svetu, a troše 35 odsto svetske nafte. Malo je verovatno da će se Klubu pridružiti SAD, koje jesu neto proizvođač, a ne potrošač nafte, ali i dalje ostvaruju deficit od oko 200 milijardi dolara u trgovini tom energetsom sirovinom.

Uprkos tome, grupa koju bi činili Kina, Indija, Japan i Evropa imala bi veoma jaku pregovaračku poziciju prema OPEC-u da, adutima baziranim na jačanju energetske tranzicije ka čistim gorivima i električnim vozilima. Sa te pozicije oni mogu da traže dogovor o zadržavanju cena nafte u umerenim granicama od, recimo, 30 do 50 dolara u zamenu za dogovaranje „stepenaste“ tranzicije. U protivnom, potrošnja nafte u svetu mogla bi biti srezana za 50%, kako to zahteva Pariski sporazum, što bi označilo kraj naftnog doba, konstatuje **Bloomberg**.

Eksperti, međutim, ukazuju na činjenicu da je uvođenje alternativa nafti spor, vrlo spor proces, dok je OPEC u stanju da veoma brzo uveća, ili smanji proizvodnju. Ipak, trend, koliko god bio spor, ide u prilog energetske tranziciji i zahteva od OPEC-a da dobro osmisli strategiju. Jer, jednom ako se članovi Kluba kupaca nafte odluče da politikom podsticaja preusmere na tzv. *elektromobilnost*, i u tome dobiju podršku auto industrije, mesta za pregovore više neće biti.

NIS
ULTRA**D**
PREMIJUM EVRO DIZEL

WSJ: Rusija ovog leta povećava proizvodnju za 200.000 bd?

NJUJORK – Ruske naftne kompanije „pripremaju pumpe za značajno povećanje proizvodnje nafte ovoga leta,“ piše **Wall Street Journal**.

Iz Rusije je nagovešteno da bi ta zemlja mogla podići proizvodnju za dodatnih 200.000 barela nafte na dan, dok se nezavisne procene oko tog potencijala razlikuju, dodaje njujorški berzanski dnevnik.

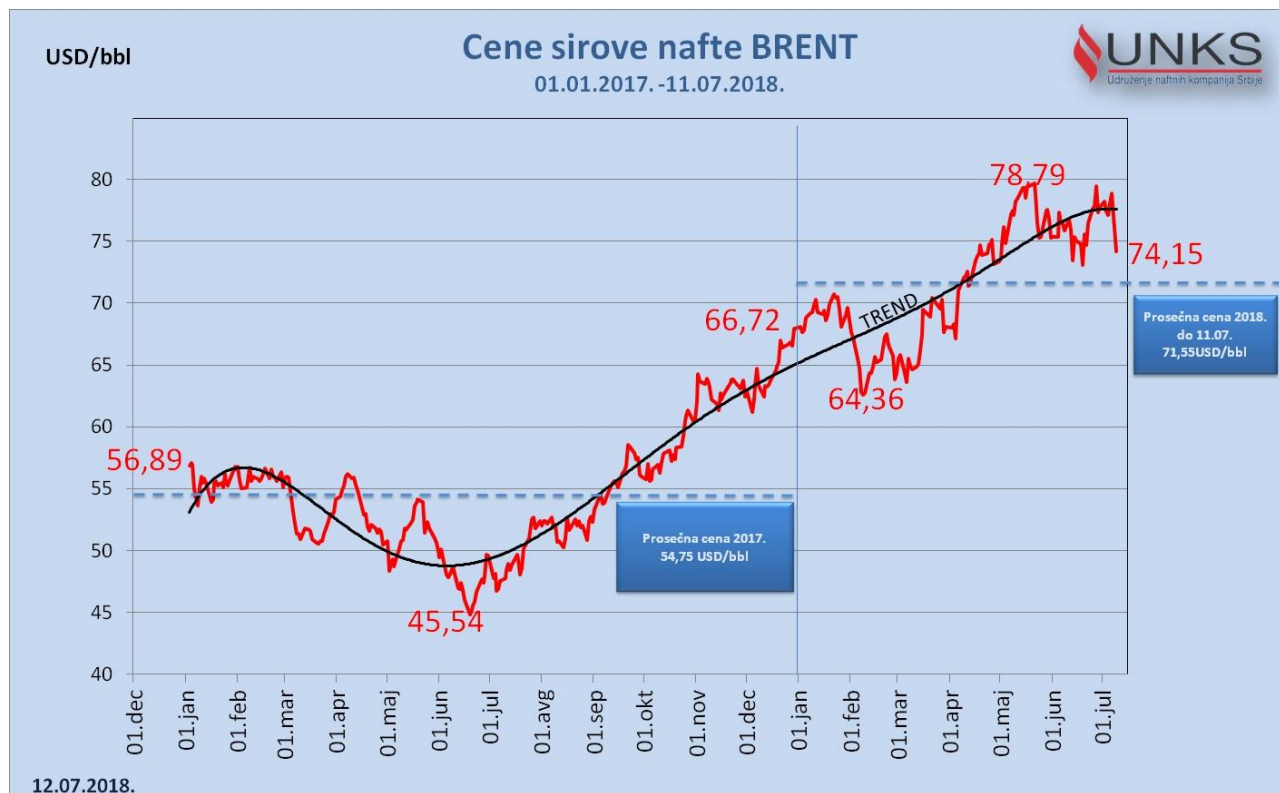

Libija otvorila izvozne terminale i oborila cene nafte

LONDON, NJUJORK – Najava Libije da će normalizovati izvoz sirove nafte izazvala je na berzama u četvrtak najveći pad cene Brenta u jednom danu u poslednje bezmalo dve i po godine, prenose **agencije**.

Severnomorski naftni brend je u sredu pojeftinio bezmalo sedam procenata, na 73,40 dolara za barel, da bi se kasnije blago oporavio. „Nešto bolje“ je prošla američka laka nafta zabeleživši pad vrednosti od pet odsto (na 70,38\$ barel), najviše u jednom danu od juna prošle godine.

Berze su reagovala na vest da je Libija normalizovala izvoz nafte iz svoja četiri naftna terminala, najavljujući vraćanje proizvodnje u zemlji na uobičajene nivoe. Padu cena doprinela je i informacija iz OPEC-a o povećanju proizvodnje članica te organizacije u junu, a najzad i jačanje američkog dolara.

Barel od 150 dolara moguć?

NUJORK – Oseka investicija u nove upstream projekte mogla bi izazvati skok cena nafte, pa bi investitori koji su u kompanijama u kojima imaju uloge insistirali na održavanju discipline u trošenju kapitala, mogu zažaliti zbog takvog stava, ocenjuje ugledna američka konsultantska kompanija Sanford C. Bernsteina & Co.

„Investitori koji su pretendovali da diriguju strategiju naftnih kompanija sa akcentom na povraćaj uloženi sredstava, umesto na nove investicije, žalice zbog manjka nove proizvodnje,“ piše Bernstein. „Bilo kakav manjak u ponudi izazvaće super-skok cena,

potencijalno i znatno iznad cenovnog vrha od 150 dolara za barel iz 2008.“

Višak ponude nafte na tržištu prikrio je u proteklih nekoliko godina problem "hroničnog neinvestiranja", navodi konsultant i dodaje da su najveće naftne kompanije zabeležile od 2000. godine pad svojih rezervi u proseku za 30 odsto. "Ako potražnja nafte nastavi da raste do 2030. godine i dalje, strategija vraćanja uloženi sredstava akcionarima i nedovoljno investiranje u rezerve će se ispostaviti da je samo posejalo klicu za sledeći (cenovni) super-ciklus", napisali su analitičari Sanford C. Bernsteina.

Exxon, Total i Hellenic traže naftu oko Krita

ATINA – Konzorcijum u kome su američki Exxon Mobil, francuski Total i grčki Hellenic Petroleum dobila je tender za eksploataciju nafte i gasa kod ostrva Krit, saopšteno je 3. jula iz grčkog ministarstva energije i čovekove okoline. Exxon i Total imaju po 40% udela u konzorcijumu, a lokalni Hellenic preostalih 20%, piše **Reuters**.

Stručnjaci smatraju mogućim da područja južno i zapadno od grčkog ostrva sadrže potencijal sličan ogromnom egipatskom polju prirodnog gasa Zohr. Inače, radi se o ultra dubokim ležištima sa 3.500 metara vodenog pokrivača i formacijama na dodatnih 2.000 do 3.000 metara ispod morskog dna, pa će čak i u slučaju pronalaznja nafte i gasa biti potrebna potpuno nova strategija za vađenje tih rezervi ugljovodonika, kaže Kostis Stambolis direktor atinskog Instituta za energiju jugoistočne Evrope (IENE).

Čelnik Core Labsa: Do 2020. nafta ide na 100 dolara

NUJORK – Cene nafte mogle bi do 2020. da se katapultiraju do nivoa od 100 dolara za barel ako ne bude moguće zadovoljiti rastuću potražnju u svetu, rekao je u sredu za CNBC čelnik jedne od vodećih svetskih naftnih servisnih kompanija.

David Demshur, predsednik hjustonske Core Laboratories, objašnjava da je potrošnja nafte u svetu rasla stopom od 1 odsto u poslednje 23 godine, da bi u poslednje tri godine rast potražnje za ovom sirovinom godišnje iznosio 1,5 odsto.

Demshur to objašnjava padom proizvodnje u naftom bogatim zemljama, kao što su Meksiko i Venecuela, kao i oštrim smanjenjem outputa u zapadnoj Africi, „što stvara rupe u globalnom lancu snabdevanja naftom“. Prema Demshur-u, nešto dodatnog snabdevanja sveta naftom moglo bi da dođe iz SAD, ali je generalno ponuda veoma ograničena, pa konstatuje da „sa sigurnošću može predvideti rast cena nafte u budućnosti.“

VAŽNO JE ŠTA NAS POKREĆE

UVEK U POKRETU

WSJ smatra da Rijad odustaje od izlistavanja Saudi Aramco-a

NJUJORK – The Wall Street Journal piše da je pod znakom pitanja hoće li se uopšte organizovati najspektakularnije izlistavanje u istoriji berzanskog poslovanja, 100 milijardi dolara vredna prva ikada organizovana prodaja akcija (IPO) najvrednije svetske kompanije, saudijskog naftnog giganta Saudi Aramco. Njujorški berzanski list dolazi do ovog zaključka na osnovu ocena lica uključenih ili upućenih u plan koji je Rijad objavio pre više od dve godine. „Proces je stao, ostavljajući u sumnji vladine zvaničnike i osobe bliske pripremama IPO-a, da će uopšte biti nastavljen,“ piše 6. jula WSJ.

„Svi su gotovo sigurni da se (prodaja akcija Aramco-a) neće dogoditi,“ rekao je za list jedan, neimenovani, viši izvršni direktor u saudijskoj naftnoj kompaniji. On navodi da lica uključena u proces smatraju da kompanija i zemlja nisu spremni za IPO koji bi, istina, mogao obezbediti zaradu od 100 milijardi dolara, ali i obelodaniti svetu do sada dobro čuvanu tajnu o vrednosti ovog dragulja petro-monarhije.

WSJ konstatuje da su saudijski zvaničnici nastoje da izbegnu bilo kakav nagoveštaj otkazivanja IPO procesa Aramco-a, zbog posledica koje bi to ostavilo po odnose Rijada sa vodećim svetskim bankama i njenim drugim finansijskim savetnicima.

Vitol povećava avans kako bi obezbedio trgovinu kazahstanskom naftom

LONDON – Veliki evropski trgovac naftom, Vitol je pred povećanjem svog keš-za-naftu dogovora za kazahstanskom državnom energetsom kompanijom KazMunaiGaz (KMG), pošto je ponudio 650 miliona dolara, ili više za finansiranje razvoja naftnog polja Kašagan, saznaje Reuters iz upućenih izvora.

Ta lica navode da bi dogovor mogao biti potpisan već narednih dana, dok tri druga izvora iz sektora bankarstva i naftne privrede navode da bi vrednost posla mogla iznositi i svih 750 miliona dolara.

Vitol je inicijalno 2016. godine dobio tender da obezbedi milijardu dolara za pokrivanje obaveza iz KMG-ovog udela (16,88%) u projektu Kašagan u zamenu za isporuke sirove nafte. Taj zajam je u septembru povećan za 600 miliona dolara.

Kašagan, jedno od globalno najvećih naftnih polja razvijenih poslednjih decenija, počeo je proizvodnju posle 11-godišnjeg probijanja prvobitnih rokova, pa je samim tim dobio epitet najskupljeg naftnog polja na svetu. Sada proizvodi oko 300.000 barela na dan, dok Kazahstan dnevno proizvodi oko 1,85 miliona barela. Polje eksploatiše konzorcijum Eni, Total, Shell, Exxon, kineski CNPC, japanski Inpex i KMG-a.

Vitol je dominantni izvoznik kazahstanske nafte unazad više od deset godina, a barele uglavnom transportuje u ruske luke i odatle do evropskih rafinerija. Avansno plaćanje nafte postaje ključni način da se trgovci, poput Vitola, bore sa maržama na oštrici žileta i obezbede dugoročne isporuke.

Digitalizacija ruske naftne privrede uprkos sankcija

MOSKVA - Procenjuje se da će digitalizacija ruske naftne industrije do 2035. godine koštati 24 milijarde rubalja (380 milijardi dolara), iako bi taj proces mogao da bude ometen sankcijama SAD i EU, prenosi portal **Your Oil And Gas News**.

Prema procenama Vygon Consulting iz Moskve, naftne kompanije moraju potrošiti oko 5% svog celokupnog budžeta za kapitalne troškove na najsavremenije tehnologije kako bi uspešno ušli u digitalizaciju poslovanja.

Royal Dutch Shell trenutno kontroliše sve svoje izvore nafte online tehnologijom i u realnom vremenu, a BP se brzo kreće ka sopstvenoj digitalnoj konverziji.

Bez obzira na to, realizaciju ovog cilja mogu omesti ekonomske sankcije Vašingtona i Brisela protiv Rusije, navodi portal i ukazuje na primer američkog IT giganta Oracle, koji je morao ranije ove godine da revidira svoje ugovore sa ruskim kupcima. S obzirom na ograničeni pristup zapadnoj tehnologiji, ruske naftne kompanije mogu se obratiti domaćim pružaocima usluga ili kompanijama iz Kine ili jugoistočne Azije.

Gazprom Njeft je zacrtao sebi cilj da postane nosilac primene digitalne tehnologije u ruskom naftnom sektoru, ali oslanjanjem na razvoj ruskog digitalnog standarda. Pored ograničenog pristupa savremenim tehnologijama, ruske naftne kompanije suočavaju se sa drugim preprekama, kao što su više poreza, nerazvijeno tržište kapitala, nedostatak rizičnog kapitala i loša konkurencija u segmentu usluga naftnih polja.

Duma usvojila zakon o oporezivanju viška dobiti naftnih kompanija

MOSKVA - Ruska državna дума usvojila je 5. jula zakon o uvođenju poreza na višak dobiti u naftnoj industriji u zemlji. Novi poreski sistem će biti testiran od 1. januara 2019. nekoliko godina na ograničenom broju naftnih depozita, nakon čega će biti odlučeno da li biti primenjen na celokupnu naftnu industriju, prenosi **TASS**.

Sada naftne kompanije u Rusiji plaćaju porez na proizvodnju mineralnih sirovina (MET) i izvozne carine. Porez na višak dobiti bi trebalo da delimično zameni MET: njegova stopa će iznositi 50%, ali za razliku od MET-a, neće se uračunati na količinu proizvedene nafte, već na prihode od prodaje umanjene za plaćene izvozne carine, kao i troškove proizvodnje i prevoza.

Jedan od vodećih ruskih energetskih analitičara, Igor Juškov, kaže da je cilj uvođenja poreza na visinu profita podsticanje naftnih kompanija da razviju nova polja. "Razvijaju se samo srednja i mala polja, zbog čega će se proizvodnja smanjivati - stara polja su iscrpljena i nema šta da ih zameni. Pretpostavlja se da će porez na višak dobiti stimulisati razvoj novih projekata i, istovremeno, razvoj starih do poslednje kapi nafte, što pod trenutnim poreskim režimom nije profitabilno za naftnu industriju", rekao je on. "U principu, logika ovog poreskog sistema je jednostavna: ne zarađujete puno novca - plaćate manje poreza, zarađujete više - plaćate višu stopu poreza", objašnjava on.

Ekspert brokerske kuće Opening-Broker, Sergej Hestanov, ukazuje na nedostatke novog poreskog sistema: "Kada su cene nafte visoke, porez na višak dobiti omogućava velike budžetske prihode, ali kada cene nafte padaju, isti porez donosi državu manje novca u odnosu na porez na dobit u poređenju sa MET-om. Prihodi u velikoj meri zavise od situacije na tržištu."

Transnafta

Evropska auto-industrija: Potpuno nerealan EU cilj za električna vozila

BRISEL – Evropsku udruženje proizvođača automobila (ACEA) ocenilo je „potpuno nerealnim“ cilj Evropske komisije da udeo električnih vozila (EV) u ukupnom evropskom voznom parku do 2030. dostigne 30%.

U najnovijoj studiji objavljenoj uoči ovomesečnog glasanja Evropskog parlamenta o novim EU ciljevima smanjenja emisija CO2 za automobile i kombije, ACEA navodi da bi u međuvremenu prodaja EV-sa morala da dostigne polovinu ukupnih prodaja automobila u Zapadnoj Evropi kako bi nadomestila sadašnju situaciju gotovo potpunog nepostojanja na evropskim putevima.

ACEA navodi da je prostor za dalje poboljšanje performansi tehnologije motora sa unutrašnjim sagorevanjem ograničen, pa projektovano smanjenje emisija CO2 prebacuje teret na nerealno velik rast vozila na alternativni pogon, u prvom redu električna.

Takav cilj je praktično nemoguće ispuniti, jer bi – prema procenama same Evropske komisije - zahtevao otvaranje godišnje barem 700.000 stanica za punjenje EV-sa, dok ih je sada ukupno u EU svega 100.000. Drugim rečima, bilo bi potrebno otvoriti 8,4 miliona novih stanica za EV u narednih 12 godina, ili 84 puta više od sadašnjeg broja. Kada se tome doda ogromna neravnoteža u broju punionica na tržištu EU, slika dobija pravu dimenziju i sadržaj: više od tri četvrtine svih stanica za punjenje EV-sa nalazi se u četiri države članice (Holandiji, Nemačkoj, Francuskoj i Britaniji), dok pet zemalja EU imaju po manje od 100 punionica (Kipar, Grčka, Litvanija, Bugarska i Malta).

Izbacivanje dizelaša neće doprineti klimatskim ciljevima EU

BRISEL – Udeo automobila sa dizel motorima očekuje se da padne na sveta pet odsto na tržištu Evropske unije do 2030, ali to neće doprineti realizaciji EU ciljeva smanjenja emisija, naprotiv, pokazuje jedna nova studija.

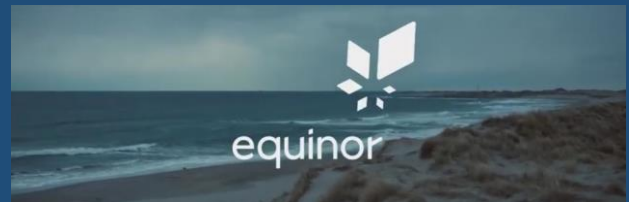
Konsultantska firma AlixPartners u analizi navodi da je udeo dizelaša u Evropi već pao sa 52% u 2015. godini, na 45% u 2017. Izbacivanje dizela će, međutim, samo otežati nameru EU da ostvari zacrtane ciljeve smanjenja emisija ugljendioksida (CO2), dodaje se u studiji. Dizel se, naime pokazao manje štetnim po čovekovu okolinu od benzina. Iako ovo gorivo sadrži nešto više ugljenika, ukupno emitovanje CO2 iz prosečnog dizel automobila je manje od benzinaca, navodi AlixPartners.

Ipak, dizel vozila emisiju veće količine azot oksida i sitnih čestica čađi koje mogu ući u pluća. „Potrebno je godišnje do 2021. ostvariti smanjenje emisija CO2 po stopi od 4,6% iz ukupne EU transportne flote. Ipak, u 2017, ukupne EU emisije CO2 porasle su za 0,3 grama po kilometru,“ navodi se u studiji.

Equinor kupio trgovca električnom energijom

OSLO - Norveški naftno-gasni gigant Equinor dogovorio je kupovinu 100% vlasništva firme Danske Commodities, jednog od najvećih evropskih trgovaca električnom energijom, kao i prirodnim gasom na kratak rok (*short-term trader*).

Bivši Statoil će platiti 400 miliona evra i potom u ratama manje sume, zavisno od rezultata trgovanja firme, saopšteno je iz kompanije.

Equinor navodi da ova kupovina podržava opredeljenje ka stvaranju naftno-gasne firme u jednu opšte-energetsku kompaniju.

Spajanje japanskih rafinerija u najvećeg prerađivača nafte u Aziji

TOKIO – Japanski prerađivači nafte Showa Shell i Idemitsu Kosan postigli su dogovor o spajanju, koji će se realizovati idućeg aprila i potencijalno stvoriti vodećeg azijskog rafinerijskog giganta sa kapacitetom prerade 1,06 miliona barela na dan, objavio je u utorak Platts.

Ovo spajanje je dugo odlagano zbog protivljenja najvećih deoničara u porodici Idemitsu, osnivaču istoimene kompanije. Iz kompanija se navodi da je na ovom dogovoru posebno insistirao saudijski naftni gigant Saudi Aramco, vlasnik 15% udela u Showa Shell-u. Royal Dutch Shell ima udeo od svega 1,8% u Showa Shell-u, pošto je 2015. godine prodao 33,24% svog vlasništva u kompaniji Idemitsu Kosanu.

DA VAŠ MOTOR POLETI!

- Povećan cetanski broj**
- Kristalna čistoća**
- Veća snaga**
- Bolje performanse**

U skladu sa potrebama savremenih vozača koji koriste evro dizel, kompanija EKO predstavlja je na tržištu Srbije jedinstveni proizvod NOV Diesel Avio, kristalno čist evro dizel sa aditivima, duplo filtriran za maksimalni učinak i apsolutnu čistoću!

Primenom tehnologije filtriranja koja se koristi u avio industriji na evro dizel, kompanija EKO je još od 2010. godine postala pouzdan partner svim vozačima koji za svoj auto žele najkvalitetnije gorivo kristalnu čistoću i dugovečnost motora. Sada, u saradnji sa svetski priznatim proizvođačem aditiva, NOV duplo filtrirani DIESEL Avio oplemenjen je aditivima najnovije tehnologije radi maksimalnog učinka i poboljšanja performansi Vašeg motora!

EKO

DIESEL AVIO Double Filtered

EVRODIZEL

Da Vaš motor poleti!

MOTORNİ BENZINI

VIŠE KILOMETARA
MANJE GORIVA
EKONOMY

EBRD: Pola milijarde evra za TAP

LONDON - Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) odobrila je 4. jula projektu Trans-jadranskog gasovoda kredit od pola milijarde evra, ocenjujući da je on od „prioritetnog značaja za Evropsku uniju i za Energetsku zajednicu“.

„Ovaj 878 km dug gasovod, koji ide od granice Turske sa Grčkom, ispod Jadrana, do Italije, predstavlja finalni krak Južnog gasnog koridora,“ navodi u saopštenju Banka i dodaje da je 10 milijardi kubika kaspiskog gasa, koliko će moći od 2020. godišnje da transportuje, dovoljno da pokrije potrebe nekih sedam miliona evropskih domaćinstava.

Evropska investiciona banka je ranije ove godine ocenila TAP podobnim za zajam od 1,5 milijardi evra, što bi – uz pomenutih pola milijarde od EBRD-a – pokrilo blizu polovine ukupne vrednosti investicije od 4,5 milijardi evra.

Finansiranje Severnog toka 2 SAD ne mogu osujetiti

FRANKFURT – Gasprom će biti u stanju da finansira gradnju gasovoda Severni tok 2, čak i ako SAD nametnu sankcije zapadnoevropskim partnerima ruske kompanije u tom projektu, kazao je jedan od rukovodilaca ovog bezmalo 12 milijardi dolara skupog posla.

„Projekat će definitivno biti finansiran. Važno je da Gasprom i Rusija trenutno raspolažu sa visokom likvidnosti u evrima,“ rekao je za nemački magazin Welt am Sonntag Paul Corcoran, finansijski direktor projekta Severni tok 2.

On je dodao da bi anti-ruske sankcije štaviše mogle rezultirati stvaranjem više opcija za finansiranje gradnje gasovoda, jer su pomogle uvećavanju deviznih rezervi Kremlja.

Iz Nemačke je krajem juna saopšteno da su dobili uveravanja Vašingtona da bilo kakve sankcije nametnute Rusiji neće poremetiti gradnju tog gasovoda, iako SAD nisu promenile stav prema ovom projektu.

Gasovod dužine 1.200 kilometara, bi trebalo da bude sagrađen tokom iduće godine, udvostručujući godišnji kapacitet transporta dve cevi Severnog toka na 110 milijardi kubika.

Vašington ponovo preti sankcijama EU kompanijama iz projekta Severni tok 2

VAŠINGTON, BERLIN - Vašington je ponovo upozorio zapadne firme koje ulažu u Severni tok 2, da rizikuju uvođenje sankcija, „jer Moskva koristi ovaj projekt da podjeli Evropu.“

„Mi smo jasno stavili do znanja da su firme koje rade na projektu ruskog gasovoda angažovane u biznisu koji nosi rizik od sankcija“, rekao je portparol State Departmenta za Reuters. „Mi verujemo da će gasovod ugroziti ukupnu energetsku sigurnost i stabilnost Evrope jer će Rusiji dati još jedan instrument političke prinude prema evropskim zemljama, posebno Ukrajine“, dodao je on.

Američki predsednik Donald Tramp optužio je ove nedelje Nemačku da je “zarobljenik” Rusije zbog svoje energetske zavisnosti i podrške gasovodu Severni tok, podseca Reuters.

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

Rumunija: Veći offshore nameti naftnim kompanijama

BUKUREŠT – Poslanički dom rumunskog parlamenta izglasao je u ponedjeljak novi offshore zakon, kojim se uvode porezi naftnim i gasnim kompanijama koje rade na području Crnog mora. Dok iz vladajuće partije poručuju da je cilj zakona da smanji energetska zavisnost Rumunije od Rusije, iz naftnih kompanija stižu upozorenja da će novi nameti ugroziti buduće investicije, prenosi EurActiv.

Izmene zakona znače da će operatori crnomorskih projekata morati da plaćaju progresivne poreze na bilo kakvu dodatnu zaradu ostvarenu ne proizvodnji nafte i gasa. Takođe će biti u obavezi da 50% ukupne proizvodnje namene tržištu Rumunije.

Dok predstavnici vladajuće partije Rumunije navode da će izmene zakona doneti zemlji „desetine milijardi evra“ prihoda, kompanije koje posluju u toj zemlji tvrde suprotno. „Mi smatramo da će usvojeni amandmani imati značajne negativne posledice na offshore naftnu i gasnu privredu Rumunije i da će obeshrabriti investicije u Crnom moru, sa neposrednim posledicama po smanjenje potencijala dodatne proizvodnje nafte i gasa,“ kaže se u saopštenju Udruženja operatora na Crnom moru. Najveće kompanije sa poslovima u tom području su Lukoil, Exxon Mobil, PanAtlantic Petroleum i Romgaz. Usvojeni izmenjeni zakon stupiće na snagu kada ga potpiše predsednik Rumunije Klaus Joanis.

Exxon Mobil: Sad će biti mnogo teže investirati u Rumuniji

BUKUREŠT – Čelnik Exxon Romania, podfirme američkog giganta koji razvija najveći gasni projekat u rumunskim vodama Crnog mora, Richard Tusker, ocenio je da će sada biti mnogo teže bilo kom investitoru da donese pozitivnu investicionu odluku. Projekat Neptun, u kome je Exxon-u partner OMV Petrom, još nema finalnu investicionu odluku

Procenjuje se da bi godišnja proizvodnja gasa iz perimetra Neptun Deep, gde Exxon i lokalni OMV Petrom dele paritetne 50-50 udele, mogla da iznosi 6,3 milijarde kubnih metara. To bi predstavljalo više od polovine sadašnje rumunske proizvodnje prirodnog gasa od 11 milijardi kubika godišnje.

Exxon je, osim stabilnog i predvidivog poreskog sistema, tražio od rumunskih vlasti izgradnju gasovoda i interkonektora potrebnih za izvoz prirodnog gasa, **Romania-Insider**.

Istraživanje nafte: FBiH ministarstvo odbilo britansku ponudu punu rupa

SARAJEVO – Drugi pokušaj Vlade Federacije BiH da pronađe stručnog konsultanta koji bi joj pomogao da raspiše međunarodni tender za dodelu koncesije za istraživanje nafte i gasa je propao jer je jedini ponuđač poslao tehnički neispravnu ponudu. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije bilo je spremno da plati 1,5 miliona maraka konsultantu, ali je ponudu poslao samo IHS Markit iz Londona, renomirani svetski energetska konsultant.

Međutim, s obzirom na to da su napravili niz propusta u procesu dostavljanja ponude, nadležnoj Komisiji nije preostalo ništa drugo nego da resornom ministarstvu predloži da ponudu odbije, a što su ovi i učinili, prenosi **Energetika.ba**.

Kako se navodi u obrazloženju odluke o poništenju postupka javne nabavke, na svakoj stranici ponude kao i u obrascima pored potpisa ponuđača stajao je datum 20. april, dok je ponuda u Ministarstvo stigla sedam dana ranije, tačnije 13. aprila. Takođe, nacrt ugovora je nepotpun i ostavljene su praznine koje je ponuđač trebalo da popuni.

Akcionarima Ine dividenda od 81,2 kuna po akciji

ZAGREB – Hrvatska naftna kompanija isplatila je dividendu u iznosu od 81,20 kuna po akciji, saopšteno je iz Industrije nafte (INA). Iznos dividende je prethodne nedelje odobrila glavna skupština Ine, u sklopu odluke o raspodeli dobiti za 2017. godinu.

Kompanija je 2017. ostvarila dobit od 1,42 milijarde kuna pa je u zakonske rezerve raspoređeno 71,2 miliona kuna, u zadržanu dobit 541,5 miliona kuna, a za isplatu dividende 812 miliona kuna tj. 81,20 kuna po deonici.

Tako je mađarskom MOL-u, koji u Ini ima udeo od 49,08 posto, pripala dividenda od ukupno 398,5 miliona kuna, a Republici Hrvatskoj, koja u Ini ima 44,84 posto vlasništva, 364,1 miliona kuna, objavio je **SEEbiz**.

Vlada FBiH blokirala pokušaj Ine da stavi Energopetrol pod hipoteku

SARAJEVO - Na nedavnoj sednici Nadzornog odbora bosanskog Energopetrola predstavnik Vlade FBiH usprotivio se nameri većinskog vlasnika – hrvatske Ine – da se pod hipoteku stavi sva imovina Energopetrola u cilju uzimanja zajma. Ovu informaciju je za Klix.ba potvrdio Hermedin Zornić, član NO Energopetrola ispred Vlade FBiH. Vlada FBiH, iako je manjinski deoničar, može da traži zaštitu protiv ovakve odluke.

INA je u februaru postala vlasnik 88,6% deonica bosanskog naftnog distributera, a suvlasnik MOL je isplaćen. Federacija BiH, koja nije učestvovala u dokapitalizaciji, smanjila je svoje učešće sa 22,1 na 7,6%.

U poslednjem izveštaju Agencije za privatizaciju FBiH navodi se da INA namerava da proda imovinu Energopetrola u vrednosti od 6,5 miliona maraka, a INA je već prodala dve benzinske stanice i jedan veći poslovni prostor. Energopetrol ima mrežu od oko 60 benzinskih stanica.

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

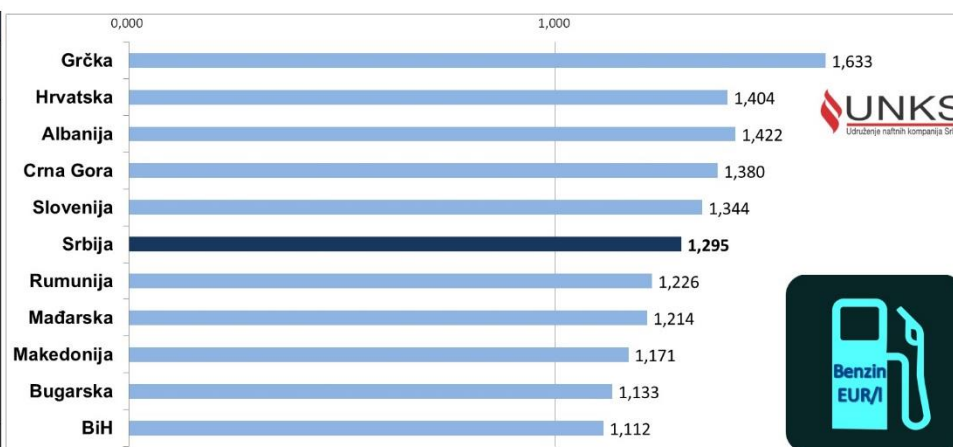
www.pks.rs

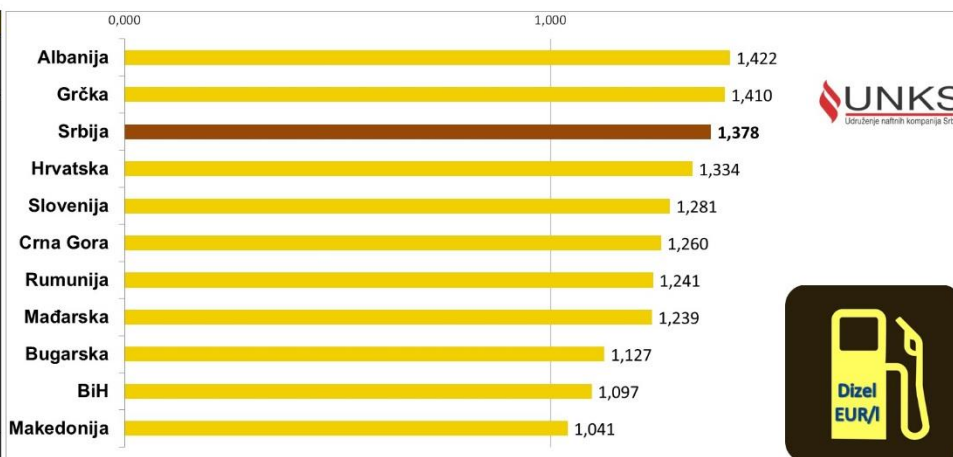
ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 11.07.2018. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

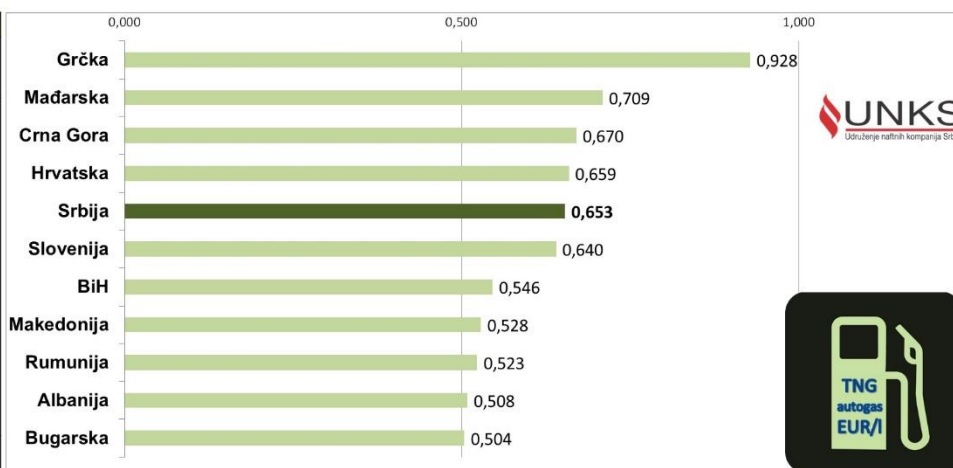
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,633	25,32%
Hrvatska	1,404	7,72%
Albanija	1,422	9,13%
Crna Gora	1,380	5,91%
Slovenija	1,344	3,17%
Srbija	1,295	-0,65%
Rumunija	1,226	-5,91%
Mađarska	1,214	-6,80%
Makedonija	1,171	-10,15%
Bugarska	1,133	-13,09%
BiH	1,112	-14,64%
Prosečna cena u regionu		1,303

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,422	13,11%
Grčka	1,410	12,16%
Srbija	1,378	9,57%
Hrvatska	1,334	6,12%
Slovenija	1,281	1,89%
Crna Gora	1,260	0,23%
Rumunija	1,241	-1,28%
Mađarska	1,239	-1,48%
Bugarska	1,127	-10,36%
BiH	1,097	-12,74%
Makedonija	1,041	-17,21%
Prosečna cena u regionu		1,257

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,928	48,61%
Mađarska	0,709	13,54%
Crna Gora	0,670	7,30%
Hrvatska	0,659	5,54%
Srbija	0,653	4,60%
Slovenija	0,640	2,46%
BiH	0,546	-12,57%
Makedonija	0,528	-15,36%
Rumunija	0,523	-16,24%
Albanija	0,508	-18,58%
Bugarska	0,504	-19,29%
Prosečna cena u regionu		0,624

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave